

ОКРУЖНА ПАРТИЈСКА КОНФЕРЕНЦИЈА У УЖИЦУ ОКТОБРА 1941.

У вријеме Ужичке републике 1941. родине радила сам у Фабрици оружја и муниције у Ужицу. Ујутро, 20. октобра, рано, негдје између 6,30 и 7 часова Витомир Чворовић Чворо, члан Окружног комитета КПЈ -за ужички округ, рече ми да сам одређена да као делегат присуствујем Окружној конференцији КПЈ за округ ужички. Не знам ко ме је одредио да будем делегат на конференцији. Наша партијска ћелија није вршила избор делегата. Вјероватно, да је то учинио Мјесни комитет КПЈ у Ужицу.

Убрзо сам напустила Фабрику, јер је почетак конференције био заказан за 8 часова. Конференција се одржавала у малој сали Соколане.

Код себе сам имала потврду за слободан улаз у све партизанске установе у Ужицу, па и у Врховни штаб НОВ и ПОЈ. С том потврдом сам ушла у малу салу Соколане. На улазу је стајао Милосав Јечменица, члан КПЈ. Изнад Соколане налазила су се два противавионока митраљеза.

Сала је била пуна. Чини ми се да је било 40—50 присутних. Ја сам сједила између Цвете Дабић и Добривоја Видића.

Неко је предложио да конференцију отвори најстарији делегат по годинама, а то је био Саво Поповић, земљорадник из Латвице, из среза ариљског. Предлог је прихваћен. Саво Поповић, отварајући конференцију рекао је, између осталог, да му је част што отвара конференцију у слободном Ужицу, на ослобођеној партизанској територији, да се најбољи синови и кћери српског народа у партизанским четама боре против немачких окупатора, да се налазимо у веома сложеној и тешкој ситуацији, јер је непријатељ снажан и веома окрутан.

Послије краћег излагања Саво Поповић је дао ријеч Желимиру — Жељу Ђурићу, политичком секретару Окружног комитета КПЈ за ужички округ. Друг Жељо је у свом реферату говорио о војно-политичкој ситуацији у свијету, посебно на источном фронту, затим о војно-политичкој ситуацији у Југославији, посебно о оружаном устанку у Србији, гдје су орпски партизани држали у оп-

сапд непријатељске гарнизоне у Ваљеву и Краљеву. У реферату је даље наводио податке о слободној партизанској територији у западној Србији, затим о потреби будности, јер непријатељских елемената има свуда. У то вријеме односи са четницима Драже Михаиловића нису били најбољи, па је наглао да партизани не смију дозволити ниједним својим гестом да покваре сарадњу са четницима како би партизани и четници створили један снажан фронт против окупатора.

Занимљиво је да је Жељо у реферату поменуо да су Руси обећали да ће пружити помоћ југословенским партизанима, па је у вези с тим била и донијета одлука о прављењу аеродрома у Пожеги, како би на њега могли да се спусте совјетски авиони.

Послије Жеља Ђурића био је још један референт, чијег имена се не сјећам, нити се могу сјетити о чему је говорио.

Конференцију су поздравила три до четири делегата чијих се имена такође не сјећам. . . Неко је конференцију поздравио и у име Штаба Ужичког партизанског одреда.

Нисам познавала све присутне делегате. Колико се сјећам, из Ужица су били присутни: Цвета Дабић, Слободан Пенезић Крцун, Добривоје Видић, Милета Милановић (делегат једне партизанске чете); из златибороког ореза — Добрило Петровић; из рачанског среза — Рајак Павићевић и Љубиша Тришић; из ариљског среза — Стево Чоловић и Саво Поповић; из моравичког среза — Венијамин Маринковић, Милинко Кушић и Мижд' Јелић; из Пожеге — Љубо Мићић. Других делегата се не сјећам.

У току конференције била је два до три пута узбуна, јер су наилазили непријатељски авиони. За то вријеме конференција је прекидала рад, али ниоом излазили из сале.

После реферата развила се веома жива дискусија. Чини ми се да је било најмање 15 диокутаната, а можда и више. У дискусији су учествовали: Жељо Ђурић, Стево Чоловић, Слободан Пенезић Крцун и други. Занимљиво је да председавајући није помињао имена дискутаната.

На крају рада конференције друг Жељо је на основу реферата и дискусије предложио закључке. У сјећању ми је остало неколико предлога из закључака:

- а) појачати политичку борбу за окупљање што већег броја лица у борби против окупатора;
- б) водити борбу за овакот човјека;
- в) повећати будност према непријатељу;
- г) појачати борбу против немачких окупатора;
- д) чврст ослонац на СКОЈ;
- ђ) истакнуте скојевце, нарочито оне са дужим стажом, одмах примати у КПЈ;

е) развијати вјерност према Партији;

ж) уколико дође до повлачења са слободне територије, мора се повлачити организовано и евакуисати све оно што би непријатељу могло користити;

з) пред комунисте поставити задатак да буду упорни и да служе за пример у спровођењу свих тих закључака, итд.

Приликом избора Окружног комитета КПЈ за ужички округ саопштено је колико укупно треба бирати чланова Окружног комитета КПЈ и по колико чланова из сваког ореза. Њихова имена нису саопштена због конспирације.

У Окружни комитет КПЈ су изабрани, колико се сјећам, слиједећи чланови: Жељо Ђурић, Цвета Дабић, Слободан Пенезић Крцун, Милева Ђурђић, Добривоје Видић, Рајак Павићевић, Витомир Чворовић, Венијамин Маринковић, Милинко Кушић, Стево Чоловић, Добрило Петровић. За Љубишу Тришића нисам сигурна да ли је биран за члана Окружног комитета КПЈ.

Окружна конференција КПЈ је завршена негде око 17 часова.

Милева ЂУРЂИЋ — ТОПАЛОВИЋ